

7

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร

วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

วิทยาเขตในภาคกลาง

นางคำรณญา วรากุลวิทย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสต์ตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2528

ISBN 974-564-443-9

009000

i17413564

A RELATIONSHIP BETWEEN PERSONALITY AND LEADER BEHAVIOR
OF THE ADMINISTRATORS OF THE INSTITUTE
OF TECHNOLOGY AND VOCATIONAL EDUCATION
IN CENTRAL REGION

Mrs. Sranya Waragulwit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1985

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร วิทยาลัย
เทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตในภาคกลาง

โดย

นางศรัณญา วรากุลวิทย์

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยค้ำสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ
อาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

สุพจน์ บุญนาค

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองค้ำสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

วิระวัฒน์ อุทัยรัตน์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยค้ำสตราจารย์ ดร.วิระวัฒน์ อุทัยรัตน์)

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยค้ำสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์)

อมรชัย ตันติเมธ

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยค้ำสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ)

ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหา วิทยาลัย

[Handwritten mark]

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างของประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอาจารย์จำนวน 589 คนที่ลุ่มมาจาก อาจารย์ที่ปฏิบัติการสอนในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตในภาคกลาง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ประกอบด้วยข้อคำถาม เกี่ยวกับบุคลิกภาพ 18 ข้อที่วัดบุคลิกภาพ 4 ด้านคือ ด้านความมีอำนาจอิทธิพล (Ascendancy) ด้านความรับผิดชอบ (Responsibility) ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (Emotional Stability) และ ด้านการเข้าสังคม (Sociability) และข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำจำนวน 30 ข้อ โดยวัดพฤติกรรมผู้นำ 2 มิติคือ มิติกิจสัมพันธ์ (Initiating Structure) และมิติมิตรสัมพันธ์ (Consideration) การส่งแบบสอบถามใช้วิธีนำส่งและรับคืนด้วยตนเอง ได้รับคืนฉบับที่สมบูรณ์ จำนวน 492 ชุด คิดเป็นร้อยละ 83.53

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

1. บุคลิกภาพของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตในภาคกลาง ที่ได้มาศึกษาปรากฏว่า บุคลิกภาพทั้ง 4 ด้านโดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง
2. พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตในภาคกลาง ที่ได้มาศึกษาปรากฏว่าพฤติกรรมผู้นำทั้ง 2 มิติ โดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง
3. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแต่ละด้านและพฤติกรรมผู้นำแต่ละมิติของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตในภาคกลาง ปรากฏว่าบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมผู้นำมิติกิจสัมพันธ์และมิตรสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับมีนัยมาก นอกจากบุคลิกภาพด้านความรับผิดชอบมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมผู้นำมิติกิจสัมพันธ์และมิติมิตรสัมพันธ์ตั้งแต่ระดับปานกลางจนถึงค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเป็นเช่นนี้จำนวนหลายวิทยาเขตค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดที่ได้คือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของบุคลิกภาพด้านความรับผิดชอบกับพฤติกรรมผู้นำมิติมิตรสัมพันธ์คือมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .73 และค่าต่ำสุดในบรรดาคู่ที่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ได้แก่บุคลิกภาพด้านการเข้า

สังคมกับพฤติกรรมผู้นำสถิติสัมพันธ์คือมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .22 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแต่ละด้านและพฤติกรรมผู้นำแต่ละมิติของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา เป็นรายวิทยาเขตในภาคกลางที่นำมาศึกษา โดยส่วนใหญ่ไม่สัมพันธ์กัน

v

Thesis Title A Relationship Between Personality and Leader
Behavior of the Administrators of the Institute
of Technology and Vocational Education in Central
Region

Name Mrs. Sranya Waragulwit

Thesis Advisors Assistant Professor Amornchai Tantimedh, Ph.D.
Taweewat Pitayanon, Ph.D.

Department Educational Administration

Academic Year 1984

ABSTRACT

Purposes :

1. To study the four personality traits namely Ascendancy, Responsibility, Emotional Stability and Sociability of the administrators of the Institute of Technology and Vocational Education in Central Region.
2. To study two specific dimensions of leader behavior of the administrators of the Institute of Technology and Vocational Education in Central Region. The two dimensions are Initiating Structure and Consideration.
3. To study a relationship between each of the four personality traits and each of the two leader behavior dimensions of the administrators of the Institute of Technology and Vocational Education in Central Region.

Hypothesis :

1. Each of the four personality traits relates with the Initiating Structure dimension of the administrators of the Institute of Technology and Vocational Education in Central Region.
2. Each of the four personality traits relates with the Consideration dimension of the administrators of the Institute of Technology and Vocational Education in Central Region.

Research methodology :

The sample in this study consisted of 589 persons sampled from instructors in the Institute of Technology and Vocational Education in Central Region.

The instrument used in this study was a questionnaire which consisted of eighteen sets of four descriptive phrases of personality and thirty items of two dimensions of leader behavior. The first group is used to measure four personality traits; on Ascendancy, Responsibility, Emotional Stability and Sociability. The last group is used to measure the leader behavior on the Initiating Structure and Consideration dimensions. A total of 492 questionnaires or 83.53 percent were completed and returned. The data was analyzed by means of percentages, means, standard deviation, and Pearson Product Moment Correlation Coefficient of which the significance was tested.

Findings :

From the analyzed data, the findings of the study were summarized as follow :

1. Each of the four personality traits of most of the administrators of the Institute of Technology and Vocational Education in Central Region was rated at the middle level.

2. Each of the two dimensions of the leader behavior of most of the administrators of the Institute of Technology and Vocational Education in Central Region was rated at the middle level.

3. The outcome of the study of the relationship between each of the four personality traits and each of the two dimensions of the leader behavior of the administrators of the Institute of Technology and Vocational Education in Central Region were as follows. The relationship between the four personality traits and the two dimensions of the leader behavior of the administrators was at the low level of statistical significance. Besides, the relationship between the Responsibility and Initiating Structure, as well as that between the Responsibility and Consideration ranged from moderate to high levels with 0.5 level of significance and could be seen in several campuses. The highest correlation coefficient was the relationship between Responsibility and Consideration which was .73. The lowest correlation coefficient at .22 with .05 level of significance was the relationship between Sociability and Initiating Structure. As for the relationship between each personality trait and each leader behavior of the administrator classified by campus in this study, it was found out that mostly there was no relationship.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยคําสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ และอาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการวิจัยซึ่งได้ให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี รวมทั้งให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ผู้ช่วยคําสตราจารย์ นพพงษ์ บุญฉัตราดุลย์ และผู้ช่วยคําสตราจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ ได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็น

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้รับความช่วยเหลือและความร่วมมืออย่างดีจากผู้อำนวยการ อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาวิทยาเขต ในภาคกลาง ส่วนในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นได้รับความกรุณาจากรองคําสตราจารย์ ดร. ปศิป เมธาคุณวุฒิและคุณสันหัต สํารุบุตร ที่ได้ให้คำแนะนำในการจัดทำโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อใช้ในการประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ รวมทั้งเพื่อน ๆ และคุณวิชัย วรากุลวิทย์ ที่ได้ให้ความสนับสนุน ในด้านกำลังใจ กําส่งใจ และกําส่งความคิดตั้งแต่ต้นจนเสร็จสิ้นการวิจัย

ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาของทุกท่านที่กล่าวมาข้างต้นและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ศรัณยา วรากุลวิทย์

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๔
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
สารบัญภาพประกอบ.....	๘
สารบัญตาราง.....	๓๑
สารบัญแผนภูมิ.....	๓๓
บทที่	
1	
1	1
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
สมมติฐานของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	9
ประโยชน์ของการวิจัย.....	10
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย.....	10
วิธีดำเนินการวิจัย.....	12
ลำดับขั้นในการเล่นรายงานผลการวิจัย.....	14
2	
2	15
เอกสารอ้างอิงและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
ความหมายของบุคลิกภาพ.....	15
ตัวกำหนดบุคลิกภาพที่สำคัญ.....	17
ทฤษฎีบุคลิกภาพ.....	21
การเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพ.....	32
ความหมายของผู้นำ.....	36
ความหมายของพฤติกรรมความเป็นผู้นำ.....	37
การศึกษาความเป็นผู้นำ.....	39
องค์ประกอบของการเป็นผู้นำที่ดี.....	43
แบบของผู้นำ.....	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	56

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่

3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	64
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	64
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	67
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	72
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
	สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	76
	การวัดระดับบุคลิกภาพและพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร.....	81
	ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร.....	95
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	108
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	108
	สัมมติฐานของการวิจัย.....	108
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	108
	สรุปผลการวิจัย.....	109
	อภิปรายผลการวิจัย.....	111
	ข้อเสนอแนะ.....	125
	บรรณานุกรม.....	126
	ภาคผนวก.....	133
	ประวัติผู้เขียน.....	146

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ		หน้า
1	ตัวอย่างแสดงการวัดระดับระดับขั้นของบุคลิกภาพ.....	29
2	แสดงให้เห็นถึงแบบของผู้เฝ้าหลาย ๆ แบบตามพฤติกรรมของการใช้อำนาจ จากการใช้อำนาจหน้าที่มากไปสู่การใช้อำนาจหน้าที่น้อย.....	49
3	รูปแบบของมหาวิทยาลัยไอไอโอ.....	51
4	ต้ายการบริหาร.....	52
5	รูปแบบของ Hersey และ Blanchard.....	54
6	ฉติความมีประสิทธิผล.....	54

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรและจำนวนตัวอย่างประชากรแยกเป็นรายวิทยาเขต.....	66
2	เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมผู้นำ.....	69
3	แสดง เกณฑ์ระดับคะแนนเฉลี่ยของบุคลิกภาพของผู้บริหาร.....	70
4	แสดง เกณฑ์ระดับคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร	71
5	ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามบุคลิกภาพและพฤติกรรม ผู้นำ.....	71
6	แสดง จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนจำแนกตามกลุ่มตัวอย่างประชากร เป็นรายวิทยาเขต.....	73
7	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละวิทยาเขตแยกตามเพศ.....	77
8	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละวิทยาเขตแยกตามอายุ.....	78
9	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละวิทยาเขตแยกตามวุฒิการศึกษา.....	79
10	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละวิทยาเขตแยกตามประสบการณ์การสอนในวิทยาเขตนี้ ๗	80
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนบุคลิกภาพและพฤติกรรมผู้นำ ของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตที่ 01.....	82
12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนบุคลิกภาพและพฤติกรรม ผู้นำของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตที่ 02.....	83
13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนบุคลิกภาพและพฤติกรรมผู้นำ ของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตที่ 03.....	84
14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนบุคลิกภาพและพฤติกรรมผู้นำของ ผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตที่ 04.....	85
15	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนบุคลิกภาพและพฤติกรรมผู้นำของ ผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตที่ 05.....	86
16	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนบุคลิกภาพและพฤติกรรมผู้นำของ ผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตที่ 06.....	87
17	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนบุคลิกภาพและพฤติกรรมผู้นำ ของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตที่ 07.....	88

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
32	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและพฤติกรรมผู้นำของ ผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตที่ 09.....	103
33	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตที่ 10.....	104
34	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตที่ 11.....	105
35	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตที่ 12.....	106
36	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา รวมทุกวิทยาเขต.....	107

สารบัญแผนภูมิ (ต่อ)

แผนภูมิที่		หน้า
13	แสดงระดับบุคลิกภาพและพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยี และอาชีวศึกษา รวมวิทยาเขตในภาคกลาง.....	95